

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/145/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619200453
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Dubovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1619200453.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Niny Dubovskej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, D., 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, D., obaja právne zast. JUDr. Peter Bilkovič, advokát so sídlom Strojnícka 8, Bratislava, IČO: 51 814 471, proti žalovaným: 1/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX, D., 2/ Mesto Stupava, IČO: 00 305 081, Hlavná 1, Stupava, 3/ E. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XXX, D., 4/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX/X, D., 5/ J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, H., žalovaní 3/ až 5/ právne zast. POLÁČEK & PARTNERS s.r.o., IČO: 50 568 124, Hurbanovo nám. 1, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 20.01.2022, č.k. 32C/15/2019-274, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- Žalovaný 1/ a žalovaní 3/ až 5/ majú proti žalobcom 1/ a 2/ zaviazaným spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.
- Žalovanému 2/ sa proti žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: pozemku s parc. č. XXXX/X o výmere 351 m² - zastavaná plocha, pozemku s parc. č. XXXX/X o výmere 137 m² - zastavaná plocha, pozemku s parc. č. XXXX/X o výmere 39 m² - zastavaná plocha, pozemku s parc. č. XXXX/XX o výmere 243 m² - záhrada, ktoré boli vytvorené geometrickým plánom č. 90/1999 vypracovaným AGROGEO GEISSE, IČO: 177 564 81, sídlom L. H. X, XXX XX D., vyhotoveným M. L. N. dňa 27.05.2002, autorizačne overeným dňa 28.05.2002 O. M. I. N., úradne overeným dňa 10.06.2002 M. P. D. (ďalej aj len ako „Geometrický plán“) v katastrálnom území B. M., obec Stupava, okres B., a to z parciel: pozemku s parc. č. E-KN 1922 o výmere 340 m² - orná pôda, ktorý je vedený na LV č. XXXX pre k.ú. B. M., D. (ďalej aj len ako „Pozemok 1922“) a pozemku s parc. č. I. XXXX/X o výmere 469 m² - orná pôda, ktorý je vedený na LV č. XXXX pre k.ú. B. M., D. (ďalej aj len ako „Pozemok 1923/1“) (výrok I.) a zároveň žalovaným 1/ až 5/ priznal voči žalobcom spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 123, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v aktuálnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník v aktuálnom znení“), ust. § 123, § 127, § 133, § 134, § 198 ods. 1 a 2, § 199 ods. 1 a 2, § 205 ods. 1 a 2, § 217, § 218 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982 (ďalej len „Občiansky zákonník v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982“), ust. § 132a

ods. 1 až 3, § 135a ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom od 01.04.1983 do 30.06.1988 (ďalej len „Občiansky zákonník v znení účinnom od 01.04.1983 do 30.06.1988“), ust. § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 2, § 137 zákona č. 160/2015 Z.z Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že skúmal v prvom rade procesnú prípustnosť podanej žaloby žalobcov tvrdiac, že sú vlastníkami pozemkov špecifikovaných v petíte žaloby, a to (pôvodne) proti všetkým vlastníkom takých pozemkov, ktorí sú zapísaní ako vlastníci v katastri nehnuteľností, že teda ide o žalobu v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, ktorej základným procesným predpokladom úspešnosti je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a skonštatoval, že podaná určovací žaloba je správne zvoleným nástrojom ochrany práv žalobcov (procesne prípustným), pretože na základe (kladného) určovacieho výroku rozsudku súdu by žalobcovia dosiahli zápis svojho vlastníckeho práva k predmetným pozemkom do katastra nehnuteľností (kde sú v čase rozhodovania súdu ako vlastníci zapísaní žalovaní). Súd prvej inštancie zhrnul, že podaná žaloba smeruje k určeniu vlastníckeho práva k žalobou špecifikovaným a Geometrickým plánom oddeleným časťami Pozemku XXXX a Pozemku XXXX/X, pričom žaloba bola v časti týkajúcej sa Pozemku XXXX podaná proti zapísaným vlastníkom Pozemku XXXX - žalovanému 1/ a 2/ a pôvodne aj proti žalovanej P. F. ako neznámej vlastníčke v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom (ďalej len „SPF“), avšak voči nej muselo byť konanie zastavené pre nedostatok procesnej subjektivity v čase začatia konania, následne žalobcovia nenavrhlí pristúpenie ďalších subjektov do konania za zosnulú P. F., nevzniesli v tejto súvislosti ani žiadne ďalšie procesné návrhy a v časti týkajúcej sa Pozemku XXXX/X bola žaloba podaná proti žalovaným 1/ až 5/ ako (všetkým) vlastníkom Pozemku XXXX/X zapísaným v čase podania žaloby na príslušnom liste vlastníctva. V rámci skúmania vecnej legitímácie strán sporu v oboch častiach predmetu konania žalobcovia tvrdili, že sú vlastníkami žalobou vymedzených častí Pozemku XXXX a Pozemku XXXX/X a žiadali určiť ich vlastníctvo, preto ich aktívna vecná legitímácia bola daná. Súd prvej inštancie skúmal aj pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných s poukazom na ust. § 78 CSP (nútené procesné spoločenstvo), ktorým typickým príkladom núteného procesného spoločenstva je konanie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré musí zásadne prebiehať za účasti všetkých zapísaných vlastníkov, resp. spoluvlastníkov nehnuteľnosti alebo tými, ktorí sú preukázané a platne právnymi nástupcami (dedičmi alebo univerzálnymi sukcesormi) zapísaných vlastníkov, pretože určovací výrok rozsudku má účinnosť iba vo vzťahu k účastníkom konania a nie voči tretím osobám (ktorého osoby tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo na jednej alebo druhej strane), inak žalobu obligatórne zamietne (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), R 12/2012). Z výpisu z LV č. XXXX pre k.ú. B. súd prvej inštancie zistil, že ako vlastníci Pozemku XXXX sú ku dňu vyhlásenia rozsudku zapísaní žalovaní 1/ so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/4, P. F. (H. muž A.) so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/4 a žalovaný 2 / so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2, z čoho dovodil, že žaloba bola síce pôvodne podaná proti všetkým zapísaným vlastníkom, ale v dôsledku zastavenia konania podľa ust. § 62 CSP (P. F. preukázateľne zomrela pred podaním žaloby a nejednalo sa o neznámu vlastníčku, ktorú by vo vzťahu k súdu mohol zastupovať SPF) a toho, že žalobcovia nemali žiadne procesné návrhy a že pristúpenie ďalších subjektov je podľa ust. § 79 CSP viazané výlučne na návrh žalobcu, žaloba v časti o určení vlastníckeho práva k Pozemku 1922 nesmerovala proti všetkým vlastníkom Pozemku 1922, ktorí v konaní predstavujú nútených nerozlučných spoločníkov podľa ust. § 77 a § 78 CSP. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie podľa ust. § 78 ods. 2 CSP žalobu bez jej meritórneho prejednanja v tejto časti zamietol. Pokiaľ išlo o určení vlastníckeho práva k Pozemku XXXX/X, z výpisu z LV č. XXXX pre k.ú. B. zistil súd prvej inštancie, že ako vlastníci Pozemku 1923/1 sú v katastri nehnuteľností vedení žalovaní 3/ až 5/, každý s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/3, preto ich pasívna vecná legitímácia bola v konaní daná a bola splnená podmienka účasti všetkých subjektov na strane žalovaných podľa ust. § 77 a § 78 CSP; žalobu v tejto časti preto súd prvej inštancie mohol prejsť.

3. Žalobcovia vo vzťahu k Pozemku 1923/1 tvrdili, že zaň zaplatili vtedajšej majiteľke Q. H. kúpnu cenu vo výške 4.000 Kčs dňa 10.03.1972 a 2.000 Kčs dňa 10.07.1974, že Miestny národný výbor (MNV) v Stupave rozhodol o výstavbe na tomto pozemku podľa platného územného plánu - konkrétny pozemok bol zameraný geometrickým plánom č. 761-3502-198/71 zo dňa 10.02.1972 a žalobcom bol pridelený týmto geometrickým plánom vytvorený pozemok č. 1922/4. Žalobcovia za tento pozemok zaplatili žalovanému 2/ sumu 4.620 Kčs a na jeho požiadanie uhradili 6.000 Kčs aj Q. H. ako majiteľke Pozemku 1923/1 ako protihodnotu za tento pozemok. Žalobcovia tvrdili, že následne sa s Q. H. mal vyporiadať MNV, ktorý tak ale neučinil, o čom žalobcovia nevedeli a mysleli si, že MNV tieto pozemky vyvlastnil, následne uviedli, že vlastnícke právo k Pozemku 1923/1 získali zmluvou s Mestom Stupava (žalovaný 2/) a platbu vykonali 04.06.1973, čo uviedol aj žalobca 1/ pri výsluchu - za pôdu zaplatili MNV a s pani H. žiadnu písomnú zmluvu nikdy neuzavreli, majú len doklad o tom, že jej za pozemky

zaplatili. Poukázal na geometrický plán č. XXX-XXXX-XXX/71, z ktorého zistil, že ním mala byť (okrem iného) z pozemku s parc. č. XXXX/X zapísaného v pozemkovoknižnej vložke (L.) R. 237 o výmere 4.804 m² ako spoluvlastníctvo manželov P. H. a Q. H., S. O. odčlenená časť o výmere 860 m², z ktorej odčlenenej časti mal byť (okrem iného) v spojení s časťou odčlenenou od pozemku s parc. č. XXXX/X vytvorený nový pozemok s parc. č. XXXX/X - roľa o výmere 770 m² vo vlastníctve R. C. - B. D.; parcela XXXX/X mala ostať v menšej výmere zachovaná. Z rozhodnutia B. D. sp. zn. Výst. 1070/1973 zo dňa 13.06.1973 (ďalej len „Stavebné povolenie“) súd prvej inštancie zistil, že ním MNV povolil žalobcom a B. E. s manželkou T. ako stavebníkom na parc. č. XXXX/X T. R. XXXX/X v Stupave stavbu rodinného dvojdomu, z ústrižku poštového poukazu č. 756-8400, že žalobcovia ako platitelia/príkazcovia poukázali dňa 04.06.1973 na účet Okresného národného výboru Bratislava - vidiek (ďalej len „ONV Bratislava - vidiek“) sumu 4.620 eur s účelom platby „za stav. pozemok“ a z listiny „Povolenie vstupu na pozemok“ zo dňa 10.03.1972, že Q. H., S. O., ako majiteľka parcely č. XXXX/X udelila súhlas so vstupom na tento pozemok A. B. a B. E. za účelom prípravných prác na stavbu rod. Domov s uvedením: „Prevedenie vlastníctva bude prevedené na základe dodatočne uzavretej kúpnopredajnej zmluvy a predbežných dohôd medzi majiteľkou a vyššie uvedenými.“, pričom z potvrdení zistil, že Q. H. potvrdila, že od A. B. a B. E. dňa 10.03.1972 prevzala zálohu za stavebný pozemok 4.000 Kčs a dňa 10.07.1974 prijala čiastku 2.000 Kčs ako druhú časť splátky za odpredanú parcelu „Pod šenkom“ parc. čísla XXXX/X T. XXXX/X a z podpisu v časti „Odovzdal“ sa javí byť pripojený podpis žalobcu 1/. Z rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava - vidiek D 1025/73 zo dňa 19.09.1973 súd prvej inštancie zistil, že bolo dodatočne prejednané objavené dedičstvo po P. H., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktoré spočívalo v ideálnej 1/2 role parc. č. XXXX/X, k.ú. B. v hodnote 14.000 Kčs a bola potvrdená dohoda dedičov, podľa ktorej nadobudla podiel Q. H., S. O. bez povinnosti výplaty ustupujúcich spoludedičov, ktorá sa na základe tohto rozhodnutia (právoplatného 19.09.1973) stala výlučnou vlastníčkou pozemku XXXX/X, k.ú. B.. Potvrdením zn. výst./1976 zo dňa 22.03.1976 MNV Stupava potvrdil, že B. E. a A. B., obyvatelia obce Stupava mali MNV - radou MNV v Stupave pridelené parcely č. XXXX/X T. XXXX/X k.ú. B. pre účely výstavby rodinného dvojdomu. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava - vidiek sp. zn. 6C/132/83 zo dňa 21.12.1983 (ďalej len „Rozsudok p. Velčického“) súd prvej inštancie zistil, že ním konajúci súd zriadil v prospech žalobcu B. E. „bezplatné užívacie právo“ k pozemku 1923/4 v obci Stupava podľa ust. § 221 ods. 3 zákona č. 131/1982 Zb. a z jeho odôvodnenia vyplýva, že konajúci súd zistil, že na uvedenom pozemku, ktorý mu bol pridelený na výstavbu, má žalobca postavenú stavbu rodinného domu, avšak k zastavanému pozemku mu nebolo vydané rozhodnutie o určení pozemku, resp. užívacie povolenie, preto boli splnené zákonné podmienky pre zriadenie bezplatného užívacieho práva. Zo Žiadosti o stavebné povolenie zo dňa 17.05.1973 (ďalej len „Žiadosť o stavebné povolenie“) súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia požiadali B. D. o stavebné povolenie na stavbu rodinného domčeka - dvojdom v obci Stupava na parcele č. XXXX/X, a to na tlačive, do ktorého boli rukou vpisované údaje, pričom žiadosť je nevyplnená v časti vzťahu žiadateľov k pozemku, t.j. nie je v nej vyplnené, kto je vlastníkom pozemku, resp. kedy bola uzavretá a registrovaná dohoda o zriadení práva osobného užívania, pričom Žiadosť o stavebné povolenie uvádza medzi prílohami „Doklad o vlastníctve k stav. pozemku / o práve osobného užívania“, kde nie je vyznačené, ktorá z uvedených príloh (či vôbec) bola k Žiadosti o stavebné povolenie priložená.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že keďže žalobcovia sa domáhajú určenia vlastníckeho práva k Pozemku XXXX/X, resp. k jeho časti vymedzenej v Geometrickom pláne, predpokladom úspešnosti ich žaloby je preukázanie, že im vzniklo vlastnícke právo (resp. v súlade s vtedajším ust. § 133 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982 osobné vlastníctvo) k takej časti Pozemku XXXX/X kúpou, darom alebo inou zmluvou, dedením či rozhodnutím štátneho orgánu alebo že im toto právo vzniklo vydržaním. Žalobcovia v konaní nepreukázali existenciu akéhokoľvek právneho titulu, ktorým by na nich bolo prevedené vlastnícke právo k Pozemku XXXX/X kúpou, darom či inou zmluvou, ani existenciu akéhokoľvek rozhodnutia štátneho orgánu, na základe ktorého by vlastnícke právo nadobudli, pričom ich existenciu v konaní ani netvrdili. Uviedol, že z vykonaného dokazovania (PKV č. XXX) vyplynulo, že Pozemok XXXX/X bol od 30.12.1958 v podielovom spoluvlastníctve Q. H., S. O. a P. H. a na základe rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava - vidiek D1025/73 zo dňa 19.09.1973 nadobudla polovicu role parc. č. XXXX/X, k.ú. B. v hodnote 14.000 Kčs Q. H., S. O., ktorá sa na základe tohto rozhodnutia právoplatného 19.09.1973 stala výlučnou vlastníčkou Pozemku XXXX/X. V konaní nebolo preukázané, že by boli Pozemok XXXX/X či jeho časť vyvlastnené, preto s ním mohli disponovať aj podľa vtedy platných predpisov jeho vlastníci - Q. H. a jej právni nástupcovia. Žalobcovia potom podľa súdu prvej inštancie nepreukázali, že by Pozemok XXXX/X alebo jeho časť Q. H. alebo jej niektorý právny nástupca komukoľvek previedol, práve naopak, Pozemok XXXX/X bol predmetom dedičstva po

Q. H. v r. 1977 (rozhodnutie D 1878/77) a ďalších dedičských konaní po jej dedičoch S. H., A. H. a B. K., z čoho uzavrel, že vlastníctvo k Pozemku 1923/1 nebolo nikdy na žalobcov žiadnym z právnych predchodcov žalovaných 3/ až 5/ prevedené a nikdy nebolo vydané ani žiadne rozhodnutie štátneho orgánu, ktorým by im vlastnícke právo vzniklo.

5. Posúdením splnenia podmienok vydržania ako originárneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva (dlhodobou držbou oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom, ale za vlastníka sa z poctivých dôvodov sama považuje), ktorého zákonnými predpokladmi je, že nadobúdateľ je oprávneným dobromyseľným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu a predmet vydržania je ním neprerušovane užívaný počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri nehnuteľnostiach 10 rokov (s poukazom na rozhodnutia NS SR ohľadne dobromyseľnej držby R 8/1991, sp. zn. 5Cdo/210/2019, sp. zn. 4Cdo/287/2006, sp. zn. 4Cdo/283/2009, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 484/2015 z 14.11.2018). V prejednávanej veci z podaní žalobcov vyplývalo, že si v čase pridelenia pozemkov na výstavbu rodinného domu, ako aj v čase vydania Stavebného povolenia a samotnej výstavby, boli vedomí toho, že Pozemok 1923/1 je vlastníctvom Q. H., následne síce zaplatili MNV Stupava sumu 4.620 Kčs za pridelenie stavebného pozemku a Q. H. sumu 6.000 Kčs (4.000 Kčs ako zálohu a 2.000 Kčs ako druhú časť splátky za odpredaj pozemku 1923/4 a 1922/4), nedostatočne však preukázali, čo bolo dôvodom pre také platby, resp. tieto platby neprepojili s určitým konkrétnym nadobúdacím titulom, ktorý súčasne uzavreli alebo ktorý bol súčasne vydaný. Navyiac žalobcovia sami uviedli, že žiadnu písomnú zmluvu s Q. H. neuzavreli, pričom ak by ju aj uzavreli, oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom. Ak by teda aj (ústna či písomná) zmluva s Q. H. bola uzavretá, ale nebola by zaregistrovaná štátnym notárstvom, spôsobilý právny titul pre vznik oprávnenej držby by nepredstavovala. Súd prvej inštancie zhrnul, že žalobcovia neoznačili ani žiaden iný právny titul, na základe ktorého by do oprávnenej držby Pozemku 1923/1 vstúpili a právne akty, na ktoré v žalobe odkazovali (Stavebné povolenie) vôbec o vlastníckom práve k Pozemku XXXX/X nepojednávali, na ich základe žalobcovia pri zachovaní bežnej opatrnosti nemohli nadobudnúť presvedčenie, že im pozemok patrí (ani v Žiadosti o stavebné povolenie neuviedli, či sú vlastníkami pozemkov alebo či ich mali pridelené do osobného užívania). Z Potvrdenia MNV v Stupave zo dňa 22.03.1976 zn. výst./1976, ktorým bolo žalobcovi 1/ potvrdené, že jemu a B. E. boli MNV v Stupave pridelené pozemky parc. č XXXX/X T. R. XXXX/X k.ú. B. pre účely výstavby rodinného dvojdomu tiež nebolo možné získať presvedčenie, že na žalobcov prešlo vlastnícke právo k pozemku, keď toto výslovne hovorí len o „pridelení“ pozemku na výstavbu a rozhodnutie o vyvlastnení zn. Výst. 2281/1973-Ad zo dňa 11.12.1973 sa netýka Pozemku XXXX/X, ale pozemkov iných vlastníkov - Q. D., C. H., B. B. a C. F. s manželkou B.. Súd prvej inštancie doplnil, že žalobcovia tak napriek jeho upozorneniu neboli schopní označiť ani preukázať existenciu akéhokoľvek právneho titulu (hoci aj domnelého), na základe ktorého mohli oprávnene a poctivo nadobudnúť vnútorné presvedčenie, že sa stali vlastníkami Pozemku XXXX/X, keď výslovne uviedli, že zmluvu s vtedajšou vlastníčkou neuzavreli, len preukázali, že jej zaplatili za pozemky sumu 6.000 Kčs, nepredložili žiaden doklad o tom, že by uzavreli zmluvu s Čsl. štátom, zast. MNV v Stupave a prípadné vyvlastnenie Pozemku XXXX/X zo strany MNV v Stupave by zakladalo vlastnícke právo len na strane Čsl. štátu. Žalobcovia nepreukázali ani existenciu akéhokoľvek súdneho či správneho rozhodnutia, na základe ktorého by mohli nadobudnúť presvedčenie, že Pozemok XXXX/X na nich prešiel a záverom dodal, že o tom, že také vnútorné presvedčenie u žalobcov dané nebolo, svedčia samotné vyjadrenia žalobcov (vyjadrenie žalobcu 1/ na pojednávaní, kde uviedol, že sa niekoľkokrát pýtal na MNV, ako to je s pozemkom a že mu uviedli, že sa nemá starať, veď býva, že sa to nejako utrasie), žalobcovia si tak boli alebo museli byť vedomí, že ich stavba nestojí na pozemkoch v ich vlastníctve. Akákoľvek platba za pridelenie pozemkov (MNV a Q. H.) bez poukázania na konkrétnu zmluvu alebo rozhodnutie, v súvislosti s ktorými mala byť platba vykonaná, nepreukazuje, že žalobcovia vstúpili do oprávnenej držby, a to ani na základe predchádzajúcej právnej úpravy, ani na základe aktuálnej úpravy. Z uvedeného dôvodu určovací žalobu žalobcov aj vo vzťahu k Pozemku XXXX/X zamietol.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP, keď v prejednávanej veci boli plne úspešní žalovaní, preto im vzniklo právo na náhradu trov konania, ktoré im súd prvej inštancie priznal v rozsahu 100 % voči žalobcom spoločne a nerozdielne.

7. Proti rozhodnutiu v celom rozsahu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia žiadali odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatnili si nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Namietali, že súd prvej inštancie jednostranne vyhodnotil dôkaznú a skutkovú situáciu v prospech žalovaných, rozhodol arbitrárne, čo má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Poukázali na to, že vtedajší MNV v Stupave v lokalite, kde majú žalobcovia postavený rodinný dom, na základe platného územného plánu, ktorý nikým zrušený doposiaľ nebol, rozhodol o určení výstavby 4 rodinných domov, pričom súd prvej inštancie napriek tomu, že žalobcovia žiadali o zabezpečenie tohto dôkazu, ktorého zabezpečenie nebolo v ich možnostiach z objektívneho hľadiska, tento dôkaz nevykonal. Na základe rozhodnutia MNV Stupava boli parcely určené na zastavanie vymerané a vytýčené Strediskom geodézie Bratislava na základe geometrického plánu č. 761-3502-198/71 zo dňa 10.02.1972, z ktorých parcelu č. XXXX/X dostali žalobcovia 1/ a 2/. Súd prvej inštancie podľa žalobcov nesprávne vyhodnotil predložený Geometrický plán, ktorý preukazuje nesúlad skutkového stavu s právnym vzťahom, kedy parcely dlhoročne užívané žalobcami vznikli z Pozemku XXXX a z Pozemku XXXX/X a je nepochybné, že už geometrickým plánom č. 761-3502/198/71 zo dňa 10.02.1972 tieto parcely v užívaní žalobcov 1/ a 2/ boli vytvorené na podnet vtedajšieho MNV Stupava a za stavebný pozemok žalobcovia podľa predloženej zložienky zaplatili vtedajšiemu ONV Bratislava - vidiek sumu 4.620 Kčs. Na základe uvedeného dňa 13.06.1973 žalovaný 2/ žalobcom vydal Stavebné povolenie, na základe ktorého žalobcovia spolu s manželmi E. na pridelených stavených pozemkoch postavili rodinný dvojdom. Dňa 10.03.1972 a 10.07.1974 uhradili celkovo sumu 6.000 Kčs za pôvodnú parcelu XXXX/X pôvodnej majiteľke Q. H. na požiadanie vtedajšieho MNV Stupava ako protihodnotu pôvodným majiteľom a žalobcovia ju bez výhrad považovali za kúpnu cenu. Žalobcovia uviedli, že celú situáciu zavinil správny orgán - vtedajší MNV v Stupave, ktorý sa po schválení územného plánu nevysporiadal s pôvodnými majiteľmi, o čom žalobcovia nemali žiadnu vedomosť, neboli v žiadnom právnom vzťahu s nimi a teda ani namietané skutočnosti žalovanými nemohli nijakým spôsobom ovplyvniť; v právnom vzťahu boli žalobcovia so žalovaným 2/. Uvedené pozemky pred územným rozhodnutím užíval JRD, neskôr Štátny majetok Stupava a žalobcovia nemali dôvod skúmať pôvodných vlastníkov, nakoľko to bolo vecou vysporiadania sa s nimi zo strany žalovaného 2/. Žalobcovia mali za to, že boli v dobrej viere v domnení, že pozemky, ktoré užívajú dodnes, získali zákonne a neporušili žiaden právny predpis a za nehnuteľnosti riadne platili a platia dane. V konaní žalobcovia žiadali, aby bol súdom prvej inštancie zabezpečený administratívny spis žalovaného 2/ k Stavebnému povoleniu (sp. zn. Výst. 1070/1973), keď zo Stavebného povolenia je zrejmé, že prílohou bol aj doklad o vlastníctve k stavebnému pozemku resp. o práve osobného užívania, ktorý v danom čase musel nevyhnutne existovať, lebo v opačnom prípade by žalobcom zo strany žalovaného 2/ nebolo vydané Stavebné povolenie a bez tohto dokladu by správny orgán porušil zákon. Súd prvej inštancie síce vyžiadal tento administratívny spis, avšak pri posúdení veci sa už týmto dôkazom nezaoberal, keď mu bolo oznámené, že spis neexistuje, preto vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že celú skutkovú situáciu zapríčinil žalovaný 2/, žalobcovia žiadali, aby bol vypočutý na pojednávaní informovaný zástupca žalovaného 2/ a celú vec vysvetlil, tento sa ale na pojednávaniach nezúčastňoval a súd prvej inštancie sa pri konečnom rozhodnutí oprel len o písomné vyjadrenie žalovaného 2/ k žalobe, ktorý sa ale uvedenými skutočnosťami a nezrovnalosťami nezaoberal, vyjadroval sa len k otázke dobromyseľnosti a nesplnení podmienok oprávnenej držby (v rozpore s prehlásením žalovaného 2/, že nemá námietky voči vydržaniu vlastníctva - podanie pod zn. 3299/658/2008 zo dňa 23.04.2008). Žalobcovia tak mali za to, že súd prvej inštancie im odňal možnosť konať, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Zamietnutie žaloby vo vzťahu k Pozemku 1922 bez meritómeho prejednania žaloby odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 78 ods. 2 CSP, nevyhodnotil ale procesné možnosti žalobcov, nakoľko objektívne mohli vychádzať len z toho, čo je zapísané na príslušnom LV, kde sa do dnešného stavu zapísané údaje nezmenili. Ohľadne vlastníctva žalobcov k Pozemku XXXX/X súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia nepreukázali žiaden konkrétny právny titul svedčiaci o tom, že im vlastnícke právo vzniklo - žalobcovia potvrdili, že ani netvrdili, že by takýmto dôkazom disponovali, avšak zo skutočností starých takmer 50 rokov je zrejmé, že za pozemky zaplatili ONV Bratislava - vidiek sumu 4.620 Kčs a p. H. sumu 6.000 Kčs, teda i keď neznali zákona, konali v dobrej viere, že pozemky v ich užívaní kúpili a užívali ich po dlhú dobu ako vlastné, preto nemožno na vrub žalobcov uviesť, že by svojím konaním porušili akýkoľvek predpis alebo zákonné

ustanovenie. Namietali, že súd prvej inštancie nedôsledne posúdil otázku vydržania vlastníckeho práva a dobromyseľnosť žalobcov v zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/287/2006, mal vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje, že ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil uvedený právny záver a aj keď nebol preukázateľný a existujúci právny titul, bolo podľa žalobcov nesporné, že za pozemky zaplatili (aj priamo správne orgánu/orgánu štátnej moci a p. H. na základe usmernenia tohto orgánu), preto boli v presvedčení, že žiaden právny predpis neporušili a konali v dobrej viere po dlhých desaťročiach. Poukázali na to, že súd prvej inštancie pri posúdení tejto otázky mal vyhodnotiť aj to, za akých okolností k užívaniu pozemkov žalobcami došlo, keď min. do r. 1989 preukázateľne nerušene užívali predmetné pozemky a do uvedeného obdobia (do vytvorenia stavenej parcely) boli predmetné nehnuteľnosti v užívaní JRD a ŠM, žalobcovia nemali žiaden dôvod (ani právny) sa domnievať, že štátnym orgánom pridelený pozemok na výstavbu rodinného domu, za ktorý navyše zaplatili, by mal mať právne vady. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom pre žalobcov vytvoril neudržateľnú životnú situáciu, ktorá je v rozpore so zásadou bonos mores, nakoľko žalovaní 3/ až 5/ ich oslovili s ponukou odkúpenia predmetných nehnuteľností v trhovej cene 150 eur/m², čo je pre nich ako starobných dôchodcov likvidačné.

8. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný 1/ v podaní zo dňa 27.05.2022, v ktorom uviedol, že žaloba aj odvolanie boli podané nedôvodne a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalobcov zaviazal na náhradu trov konania. Zopakoval, že je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/4 Pozemku XXXX a jedným z potenciálnych dedičov po vlastníčke č. 2 (P. F.) s podielom 1/4, zapísanej na LV č. XXXX pre k.ú. B. a žalobcami uvádzané argumenty nie sú vo vzťahu k žalovanému 1/ vôbec dané a vo vzťahu k celému návrhu neboli riadne preukázané, aby mohol byť konštatovaný záver o vydržaní vlastníckeho práva žalobcami, žalobcovia nepreukázali existenciu vlastníckeho práva k žalobou dotknutým nehnuteľnostiam. Žalovaný 1/ nespochybňoval, že žalobcovia dlhodobo užívali dotknutý Pozemok XXXX, počas tejto doby ale neboli v pozícii oprávnených držiteľov pre absenciu objektívnej dobromyseľnosti, že im dotknutá nehnuteľnosť patrí a poukázal na ustálenú judikatúru súdov SR. V prejednávanej veci žalobcovia ani len neoznačili domnelý titul, od ktorého by mohli odvodzovať vznik vlastníckeho práva, tento ani ničím nepreukázali, teda neuniesli ani bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno. Z potvrdenia o zaplatení celkovo 6.000 Kčs p. H. nie je zrejmé, čo malo byť právnym dôvodom pre takúto platbu a pri potvrdení o platbe bývalému ONV Bratislava-vidiek nie je z neho zrejmé, akého pozemku sa má týkať, čo má byť právnym dôvodom platby a tvrdenie, že platba sa má týkať Pozemku XXXX nie je ničím podložené. Žiaden z dokladov sa netýka akéhokoľvek vzťahu k žalovanému 1/ resp. jeho právnym predchodcom, teda vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu žalovaných 1/ a 2/ sú žalobné dôvody absolútne nepreukázané. Poukázal na ustálenú judikatúru (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 506/2015 z 26.01.2016), že ak zmluva, ktorá mala byť podkladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva (alebo oprávnenej držby), nebola registrovaná štátnym notárstvom, a už vôbec nie, ak nebola vyhotovená v písomnej forme, držiteľ takejto nehnuteľnosti nie je oprávneným držiteľom. Žalobcovia tak bez ohľadu na ich subjektívne presvedčenie nemohli byť oprávnenými držiteľmi predmetných nehnuteľností, keďže o tom, že by uzatvorili písomnú kúpnu zmluvu (s ktorýmkoľvek dotknutým subjektom) v žalobe ani len neuvažujú, už vôbec neuvažujú o tom, že by zmluva bola registrovaná štátnym notárstvom, pričom dlhodobo majú vedomosť o tom, že zápis vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom im nesvedčí, preto nemožno hovoriť ani len o subjektívnom presvedčení o ich vlastníckom práve.

9. K odvolaniu žalobcov sa vyjadrili žalovaní 3/ až 5/ v podaní zo dňa 10.06.2022, v ktorom uviedli, že napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny a navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a zaviazal žalobcov, aby žalovaným 3/ až 5/ nahradili trovy konania v rozsahu 100%. Namietali, že odvolanie je zmätočné a účelové a že sa žalobcovia súdnou cestou snažia domôcť vlastníckeho práva k Pozemku XXXX/X, ktorý je desaťročia vo vlastníctve žalovaných 3/ až 5/ a ich právnych predchodcov, o čom žalobcovia vedeli, nakoľko sa v minulosti niekoľkokrát neúspešne pokúsili o odkúpenie sporných pozemkov (od žalovaného 2/ aj žalovaných 3/ až 5/) a aj počas prebiehajúceho konania žalovaní 3/ až 5/ viackrát oslovili žalobcov na vzájomné rokovania za účelom napravenia protiprávneho stavu, navrhli im odpredaj Pozemku XXXX/X za cenu, ktorá predstavovala približnú trhovú cenu pozemkov v meste Stupava ešte v r. 2019, ktorá sa žalobcom zdala vždy privysoká. Súd prvej inštancie podľa žalovaných 3/ až 5/ správne uviedol, že žalobcovia v konaní nepreukázali žiaden, hoc aj domnelý právny titul, na základe ktorého by sa dobromyseľne domnievali, že sú vlastníckymi Pozemku XXXX/

X, naopak v konaní aj v podanom odvolaní tvrdia, že so žalovanými 3/ až 5/, resp. s ich právnymi nástupcami, neboli nikdy v právnom vzťahu a z konkrétnych objektívnych skutočností, ktoré vyplývajú z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie, nepochybne vyplýva, že žalobcovia so zreteľom na všetky okolnosti neboli dobromyseľní v tom, že im vlastnícke právo k Pozemku XXXX/X patrí, teda že neboli naplnené všetky predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalovaní 3/ až 5/ poukázali na ústavnú úroveň ochrany ich vlastníckeho práva k Pozemku 1923/1 (čl. 20 Ústavy SR), ktorý žalobcovia užívajú 50 rokov neoprávnene a bez náhrady. K absencii (domnelého) právneho titulu uviedli žalovaní 3/ až 5/, že žalobcovia sa nemôžu oprávnene (ani na základe ospravedliteľného omylu) domnievať, že sú vlastníkami Pozemku XXXX/X, tento ani len domnelý právny titul neoznačili a neuniesli dôkazné bremeno. Vo vzťahu k Pozemku XXXX/X nebola žalobcami nikdy uzatvorená žiadna, ani len ústna, zmluva, ktorá by zakladala ich vlastnícke alebo obdobné právo a túto žalobcovia ani (ani v odvolaní) netvrdili. V čase, keď žalobcovia podali dňa 17.05.1973 Žiadosť o stavebné povolenie a rovnako v čase, kedy MNV v Stupave vydal žalobcom Stavebné povolenie dňa 13.06.1973 bolo k platnosti uzatvorenia zmluvy o prevode poľnohospodárskeho pozemku (ktorým bol aj Pozemok XXXX/X) potrebné doložiť súhlas okresného národného výboru (§ 490 Občianskeho zákonníka účinného v rozhodnom čase), ktorý daný nebol. Podmienkou prevodu nehnuteľnosti bola aj registrácia zmluvy o prevode štátnym notárstvom, ktorá mala k prevodu vlastníckeho práva konštitutívny charakter (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase od 01.07.1969 do 31.12.1982) a takáto registrácia týkajúca sa prevodu Pozemku XXXX/X v prospech žalobcov vykonaná nebola, teda vlastníctvo k Pozemku XXXX/X na žalobcov v zmysle vtedy platnej právnej úpravy Občianskeho zákonníka nemohlo byť prevedené, čomu nasvedčuje aj rozhodnutie štátneho notárstva Bratislava-vidiek zo dňa 23.02.1978 v dedičskom konaní po poručiteľke Q. H. v konaní sp. zn. D 1978/77, kedy štátne notárstvo evidovalo Q. H. ako pôvodnú a jedinou vlastníčku Pozemku XXXX/X a toto jej vlastníctvo prešlo na právnych nástupcov. Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že za Pozemok XXXX/X zaplatili, poukázali žalovaní 3/ až 5/ na to, že nebolo preukázané, že by išlo o kúpnu cenu za Pozemok XXXX/X, a práve naopak, z okolností, ktoré tvrdili samotní žalobcovia v konaní vyplýva, že uhradené čiastky nemohli predstavovať odplatu za pozemky. Sumu 4.620 Kčs dňa 04.06.1973 zaplatili žalobcovia ONV Bratislava-vidiek, resp. MNV Stupava a predstavuje poplatok „za stavebný pozemok“, ktorý je bližšie neurčený a uvedené nemohla byť kúpna cena, nakoľko MNV Stupava (ani Čsl. štát) nebol vlastníkom Pozemku XXXX/X; ide nepochybne len o akýsi administratívny poplatok za pridelenie pozemku a úhrady právnej predchodkyňi žalovaných 3/ až 5/ v sume spolu 6.000 Kčs, o ktorej žalobcovia tvrdia, že ju považovali za kúpnu cenu, nemohla byť kúpnu cenou Pozemku XXXX/X, pretože dve z troch potvrdení Pozemok XXXX/X ani nezmieňujú alebo sa zmieňujú iné pozemky, jedno potvrdenie spomína povolenie na právo dočasného prechodu a konštatuje, že sa k prevodu vlastníctva neskôr uzatvorí kúpna zmluva, navyiac v danom čase právna predchodkyňa žalovaných 3/ až 5/ nebola výlučnou vlastníčkou Pozemku XXXX/X, ktorý bol od 30.12.1958 v podielovom spoluvlastníctve s manželom P. H., a to až do 19.09.1973. Žalovaní 3/ až 5/ na okraj uviedli, že podľa Rozhodnutia o prechode mala 1/2 Pozemku XXXX/X hodnotu až 14.000 Kčs a suma uhradená p. H. bola iba 6.000 Kčs, teda aj táto zjavná neprimeranosť úhrad vo vzťahu k hodnote Pozemku XXXX/X naznačuje, že nešlo o kúpnu cenu. Vlastnícke právo žalobcov k Pozemku XXXX/X nevzniklo ani vyvlastnením podľa vtedy platnej právnej úpravy, vo vzťahu ku ktorému boli žalobcovia povinní preukázať svoje užívacie právo k pozemku už v Žiadosti o stavebné povolenie (mohlo ísť o vlastnícke „osobné“ právo k pozemku získaného odkúpením či v dôsledku vyvlastnenia alebo právo osobného užívania). Predmetom osobného vlastníctva mohli byť len určité veci (ostatné boli vo verejnom – socialistickom spoločenskom vlastníctve) a aj stavebné pozemky, ktoré štát pridieval občanom za účelom výstavby rodinných domov. Právo osobného užívania bolo možné zriadiť k stavebným pozemkom výlučne len na tých pozemkoch v socialistickom spoločenskom vlastníctve, ktoré boli zároveň určené v územných plánoch na výstavbu rodinných domčekov, rekreačných chát, garáží, záhradiek (§ 199 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982). Nadobudnutie práva osobného užívania bolo spojené s rozhodnutím príslušného Okresného národného výboru o pridelení pozemku do osobného užívania, vydaním ktorého vzniklo občanovi právo na uzatvorenie písomnej dohody o zriadení osobného užívania so štátom, ktorá dohoda bola registrovaná štátnym notárstvom a mala konštitutívne účinky; bez splnenia týchto podmienok občan nemohol štátny pozemok ani užívať. Žalovaní 3/ až 5/ uviedli, že žalobcom takéto právo osobného užívania Pozemku XXXX/X nevzniklo a Pozemok XXXX/X sa nikdy nenachádzal v socialistickom spoločenskom vlastníctve, bol vo vlastníctve pôvodných majiteľov a ich nástupcov. Doplnili, že štát mohol administratívne prideliť občanovi ako stavebný pozemok aj stavebný pozemok, ktorý nebol v socialistickom spoločenskom vlastníctve a keďže na ňom nebolo možné zriadiť právo osobného užívania, štát stavebníka odkázal na uzavretie kúpnej zmluvy s vlastníkom a ak k jej uzatvoreniu nedošlo, štát mohol na návrh stavebníka za finančnú náhradu

pozemok vyvlastniť. Keďže žalobcovia neuzavreli s vlastníkami Pozemku XXXX/X kúpnu zmluvu, mohli požiadať štát o jeho vyvlastnenie za náhradu, avšak žalobcovia v konaní nepredložili žiaden dôkaz, že by žiadosť podali a je evidentné, že k vyvlastneniu nedošlo, len do konania účelovo predložili rozhodnutie o vyvlastnení, ktoré sa Pozemku XXXX/X netýka. Z vyššie uvedených skutočností podľa žalovaných 3/ až 5/ vyplýva, že žalobcovia nikdy neboli oprávnení Pozemok XXXX/X ani užívať ani vlastníť. Žalovaní 3/ až 5/ poukázali na to, že skutočnosť, že stavba je povolená neznamena, že je stavbou oprávnenou, čo je práve dané v prejednávanej veci a tvrdenia žalobcov, že musia byť vlastníkami, keďže im bolo vydané Stavebné povolenie a že prílohou k Žiadosti o stavebné povolenie musel byť aj doklad o vlastníctve, resp. o práve osobného užívania, tento titul (doklad) ale nevedia ani len identifikovať a zjavne si mylia nepovolenú a neoprávnenú stavbu. Otázka povolenia stavby spadá do správneho (verejného) práva a hoci nevyhnutnou podmienkou pre stavebné konanie bolo k Žiadosti o stavebné povolenie potrebné doložiť doklad o tom, (i) že stavebník je vlastníkom pozemku, (ii) alebo má na pozemku zriadené právo osobného užívania (iii) alebo že stavebník požiadal o vyvlastnenie, ale nie ich majetkovým usporiadaním. V danom období bol občan oprávnený postaviť stavbu len na pozemku, ktorý mal majetkovo vysporiadaný, inak išlo z hľadiska súkromných vzťahov (§ 221 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991) o neoprávnenú stavbu. Skutočnosť, že išlo o neoprávnenú stavbu vyplýva aj z dôkazov, ktoré predložili do konania samotní žalobcovia, a to z Rozsudku p. E.. L. E. podal na súd návrh na zriadenie vecného bremena k pozemku, na ktorom stála jeho stavba (návrh na vyporiadanie neoprávnenej stavby v zmysle § 221 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991), bol si vedomý toho, že pozemok, na ktorom stojí jeho rodinný dom, ktorý tvorí s rodinným domom žalobcov dvojdom, užíval bez právneho dôvodu a v Rozsudku p. E. súd konštatuje, že jeho návrh bol dôvodný; žalobcom tak rovnako ako p. E. už vtedy muselo byť zrejmé, že aj ich stavba je neoprávnená a vzťahy na Pozemku 1923/1 nie sú vysporiadané. K preukazovaniu dobromyseľnosti žalobcov uviedli žalovaní 3/ až 5/, že z uvedených objektívnych skutočností vyplýva, že žalobcovia pri bežnej, normálnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, si boli vedomí, že právo užívať Pozemok XXXX/X im nepatrí, keďže k Pozemku XXXX/X nikdy nemali vlastnícke právo ani právo osobného užívania a nebolo v ich prospech zriadené vecné bremeno. Vydržať pozemok môže dobromyseľný oprávnený držiteľ, ktorý je nielen vnútorne presvedčený o svojom vlastníctve (subjektívny základ dobromyseľnosti), ale toto jeho presvedčenie musí vychádzať z reálnych konkrétnych skutočností, ktoré by mohli mať za následok vznik práva (objektívny základ dobromyseľnosti). Hoci oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod a stačí, ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), platí, že dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t.j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/287/2006). Dobromyseľným vlastníkom nehnuteľnosti nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom. Dobromyseľnosť nepreukazuje ani prehlásenie žalovaného 2/, ktorý len uviedol, že nemá námietky voči vydržaniu vlastníctva, pričom mesto Stupava sa vyjadruje aj k vydržaniu časti Pozemku XXXX/X vo vlastníctve žalovaných 3/ až 5/. Skutočnosť, že Pozemok XXXX/X nebol vydržaný a že žalobcovia si toho boli vedomí, preukazuje podľa žalovaných 3/ až 5/ aj skutočnosť, že v r. 2008 podali žalovanému 2/ žiadosť, v ktorej požadovali odkúpiť spoluvlastnícky podiel žalovaného 2/ o veľkosti 1/2 na Parcele XXXX. Žiadosť žalobcov o odkúpenie spoluvlastníckeho podielu bola prerokovaná na zasadnutí mestského zastupiteľstva Stupava dňa 24.04.2008, zo zápisnice z ktorého zastupiteľstva vyplýva, že mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo odpredaj spoluvlastníckeho podielu 1/2 na Parcele XXXX žalobcom za kúpnu cenu 150 Sk/m². Žalobcovia svoju dobromyseľnosť zakladajú na dôvere v správny postup MNV Stupava a jeho pochybení, o ktorom údajne nevedeli a že MNV Stupava sa mal vysporiadať s pôvodnými majiteľmi (mal ich vyvlastniť), pričom žalovaní 3/ až 5/ namietali, že väčšina aktivity pri získavaní vlastníckeho a užívacieho práva k nehnuteľnostiam spočívala na staviteľovi, žalobcovia sa tak nemohli spoliehať na to, že MNV Stupava za nich vyrieši vlastnícke vzťahy, a to ani pre prípad vyvlastnenia, kedy boli žalobcovia povinní požiadať o vyvlastnenie a následne boli povinní uzatvoriť so štátom zmluvu o osobnom užívaní. Zhrnuli, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je evidentné, že žalobcovia nemôžu byť dobromyseľní, pretože sa už v minulosti pre odstránenie protiprávneho stavu snažili pozemky odkúpiť od žalobcov, k uzatvoreniu kúpnej zmluvy medzi žalobcami a žalovanými 3/ až 5/, resp. ich právnymi predchodcami nikdy nedošlo, nedošlo ani k vyvlastneniu sporných pozemkov na účely výstavby rodinného domu žalobcov, k zriadeniu práva osobného užívania v prospech žalobcov, teda Pozemok XXXX/X žalobcovia užívali a užívajú neoprávnene a za účelom odstránenia protiprávneho

stavu nikdy nepožiadali súd o zriadenie vecného bremena k pozemkom (ako ich bezprostredný sused) a aj podľa komunikácie s MNV Stupava vedeli, že Pozemok XXXX/X im nepatrí. K námietke žalobcov o tom, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal všetkými dôkazmi, uviedli, že súd prvej inštancie si administratívny spis MNV Stupava (sp. zn. Výst. 1070/1973) vyžiadal a keďže zistil, že tento neexistuje, pre ďalšie vykonanie tohoto dôkazu objektívne nemohol urobiť viac a neobstojí ani tvrdenie žalobcov, že prílohou administratívneho spisu musel byť aj doklad o práve osobného užívania, resp. vlastníckom práve, inak by im nebolo vydané Stavebné povolenie, čo nie je dostatočným poukázaním na vlastnícky titul a ostáva v rovine špekulácií. Vykonanie dôkazu - rozhodnutia o určení výstavby - nie je podľa žalovaných 3/ až 5/ relevantné a hospodárne, pretože nie je zo svojej podstaty schopné osvedčiť vlastnícky ani užívateľský titul k Pozemku XXXX/X, len k preukázaniu, že stavba bola povolená, ale predmetom dokazovania nie je otázka povolenosti stavby, ale jej neoprávnenosti. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že žalovaný 2/ sa konania nezúčastnil v dostatočnej miere, nebol vypočutý a že skutkový stav zapríčinil žalovaný 2/, toto tvrdenie považovali za nepravdivé, keď žalovaný 2/ zaslal k veci písomné vyjadrenie, zúčastnil sa na prvom pojednávaní a jeho vypočutie k skutočnostiam, ktoré sa udiali pred 50 rokmi by bolo zjavne neúčelné, nakoľko ide o orgán, kde sa fyzické osoby – zamestnanci - menia, teda súčasní pracovníci neboli svedkom udalostí relevantných pre toto konanie, preto nie je zrejmé, čo viac mohol informovaný zástupca žalovaného 2/ reprodukovať oproti písomnému vyjadreniu. Tvrdenie žalobcov, že za Pozemok XXXX/X riadne platia dane nie je pravdivé, toto nepreukázali a naopak žalovaná 4/ v konaní predložila dôkaz o plnení si daňových povinností vyplývajúcich z jej vlastníckeho práva k Pozemku XXXX/X.

10. Žalobcovia sa k vyjadreniu žalovaných 1/, 3/ až 5/ vyjadrili v podaní zo dňa 19.07.2022 a doplnili, že pokiaľ žalovaní 3/ až 5/ tvrdia, že platba vtedajšiemu ONV Bratislava - vidiek v sume 4.620 Kčs je bližšie neurčený administratívny poplatok za stavený pozemok (za pridelenie pozemku) a nie odplata za prevod pozemku, žalobcovia poukázali na to, že uvedený poplatok nemohol byť zo strany správneho orgánu určený svojvoľne a neurčito, ale predpisom žalovaného 2/ a že žalobcovia v dobrej viere v správnosť konania správneho orgánu boli v presvedčení, že touto čiastkou uhradili kúpnu cenu za pridelený stavebný pozemok, pričom rovnaké sa týka aj uhradenia sumy celkovo 6.000 Kčs p. H.. Uvedené nasvedčuje, že žalobcovia boli v dobrej viere, že za stavebný pozemok zaplatili a že im preto aj patrí a bezpochyby ho po dlhú dobu užívali ako vlastný, nemali dôvod spochybňovať postup žalovaného 2/ ako správneho orgánu, naviac ak vydal právoplatné Stavebné povolenie, ktorého súčasťou musel byť doklad o vyriešení vlastníctva k predmetnému stavebnému pozemku (ktorý sa záhadne stratil). Namietali, že nie je pravdou, že žalobcovia museli mať vedomosť od p. E., že ich stavba je zriadená neoprávnene s poukazom Rozsudok p. E., ktorým chceli žalobcovia preukázať dobu dlho nerušeného užívania pozemku a navyše poukázať na to, že obdobná situácia sa musela riešiť aj pri ďalších dvoch rodinných domov. Za nepravdivé označili aj tvrdenia žalovaných 3/ až 5/, že žalobcovia neplatili dane, ktoré platia podnes a aj to, že dôkazom toho, že nekonali dobromyseľne a neboli splnené všetky podmienky vydržania, mal byť dôkaz, že podali u žalovaného 2/ žiadosť o odkúpenie spoluvlastníckeho podielu v 1/2 na Pozemku XXXX, ktorý dôkaz nasvedčuje len tomu, že sa snažili odstrániť resp. zosúladiť nezhodu právneho stavu so skutočnosťou, ktorú nezavinili. Potvrdili, že žalovaní 3/ až 5/ navrhli rokovania ohľadom mimosúdneho riešenia veci a že im odpredajú predmetné nehnuteľnosti za trhovú cenu 150 eur/m², ktorá cena je podľa žalobcov prívysoká a nemorálna.

11. Žalovaní 3/ až 5/ sa k vyjadreniu žalobcov vyjadrili podaním zo dňa 02.09.2022, v ktorom zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a zdôraznili, že žalobcovia nepreukázali žiaden skutočný ani domnelý vlastnícky titul k Pozemku XXXX/X, žalobcovia tak mali vedomosť, že im Pozemok XXXX/X nepatrí. Pokiaľ sa žalobcovia snažia obhájiť svoj domnelý vlastnícky titul tým, že Pozemok XXXX/X bol určený na zastavanie, bol takto vymeraný a vytýčený, že MNV v Stupave schválil územný plán, kde bol Pozemok určený ako stavebný a že žalobcovia mali zaplatiť „za stavebný pozemok“ vtedajšiemu ONV Bratislava – vidiek sumu 4.620 Kčs, tak žalovaní 3/ až 5/ zdôraznili, že vlastnícke právo sa nenadobúda a ani sa nenadobúdalo zvolením si resp. pridelením stavebného pozemku a úhradou za jeho pridelenie štátnemu orgánu (ide len o územné určenie pozemku na umiestnenie stavby, nie však „udelenie“ vlastníckeho práva), MNV Stupava neriešilo a ani nemohlo riešiť vlastnícke právo tretích osôb k Pozemku XXXX/X v prospech žalobcov a žalobcovia tak iba presúvajú zodpovednosť za vysporiadanie vlastníckych vzťahov na mesto Stupava, ktoré na to nemalo zákonné kompetencie. Tvrdenie, že administratívny poplatok nebol štátnym orgánom vyrubený svojvoľne a bol relatívne vysoký, nezakladá dobrú vieru žalobcov v to, že malo ísť o kúpnu cenu za Pozemok XXXX/X, keďže daný štátny orgán nebol vlastníkom a ani správcom Pozemku XXXX/X. Opakovane zdôraznili, že Žalobcovia

nevedeli preukázať a označiť, čo malo byť dokladom o ich práve pri vydaní Stavebného povolenia a vzhľadom na predchádzajúci režim nie je vylúčená možnosť, že správny orgán vydal Stavebné povolenie v rozpore so zákonom aj bez takéhoto dokladu. Stavby žalobcov na Pozemku XXXX/X sú neoprávnenými stavbami, o čom mali žalobcovia aj žalovaní 3/ až 5/ vedomosť, na oboch stranách vyvstali snahy o urovnanie tohto stavu, ktoré však nikdy neboli dotiahnuté do konca a ani prípadná pasivita vlastníka pozemku nerobí z neoprávneného stavebníka jeho vlastníka, pričom pasívni boli viac než 50 rokov práve žalobcovia, preto nemožno tvrdiť, že postup žalovaných 3/ až 5/, ktorí požadujú za Pozemok XXXX/X v ich vlastníctve odplatu, je nemorálny, a to navyše vtedy, keď žalobcovia Pozemok XXXX/X bez adekvátnej náhrady užívali dlhé roky. Namietali, že nápravou nezahody právneho stavu so skutočnosťou, na ktorú poukazovali žalobcovia, sa zvyčajne rozumie oprava formálnych chýb vo verejných zoznamoch a jej zmyslom je „dosiahnutie súladu medzi evidovanými a skutočnými údajmi bez toho, aby táto okolnosť mohla viesť k založeniu, zmene či pozbaveniu vlastníckeho práva či iného práva k nehnuteľnosti“, čo by ale vyžadovalo vlastnícky titul žalobcov; žalobcovia však „zosúladienie“ ponímajú ako snahu založiť neexistujúce vlastnícke právo k Pozemku XXXX a k Pozemku XXXX/X. Žalobcovia tak priznávajú, že ich užívanie Pozemku XXXX a Pozemku XXXX/X nielenže nie je v súlade s právnym stavom, dokonca mu odporuje. Takáto náprava bez rešpektovania vlastníckeho práva žalovaných 3/ až 5/ k Pozemku XXXX/X je možná.

12. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatnenej žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

13. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP) s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým zamietol žalobu a v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam.

14. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

15. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia sa v konaní domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemkom parc. č. XXXX/X o výmere 351 m² - zastavaná plocha, parc. č. XXXX/X o výmere 137 m² - zastavaná plocha, parc. č. XXXX/X o výmere 39 m² - zastavaná plocha, parc. č. XXXX/XX o výmere 243 m² – záhrada, ktoré boli špecifikované a Geometrickým plánom oddelené z Pozemku XXXX (parc. č. E-KN XXXX o výmere 340 m² - orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. B.) a Pozemku XXXX/X (parc. č. I. XXXX/X o výmere 469 m² - orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. B.) na tom skutkovom základe, že na základe Stavebného povolenia (rozhodnutie MNV Stupava sp. zn. Výst. 1070/1973 zo dňa 13.06.1973) vystavali rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku parc. č. XXXX/X, zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. B. M. (dvojdom spolu s p. E. a jeho manželkou T.), ktorý dodnes obývajú, pričom pred vydaním Stavebného povolenia zaplatili za Pozemok XXXX ako stavebný pozemok prijímateľovi ONV Bratislava - vidiek sumu 4.620 Kčs dňa 04.06.1973 a vtedajšej majiteľke Q. H. za Pozemok XXXX/X kúpnu cenu 4.000 Kčs dňa 10.03.1972 a 2.000 Kčs dňa 10.07.1974, pričom Pozemok XXXX je vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/ a pôvodne žalovaných P. F. a A. F. a Pozemok XXXX/X je vo vlastníctve žalovaných 3/ až 5/. Žalobcovia tvrdili, že Geometrický plán odzrkadľuje skutočný stav nehnuteľností tak, ako ich žalobcovia držia a užívajú od doby kolaudácie rodinného domu 19.11.1974, t.j. viac ako 44 rokov, pričom počas tejto doby neboli nikým rušení a ich držba nebola nikdy spochybňovaná. Naliehavý právny záujem odôvodňovali žalobcovia potrebou zosúladiť skutkový a právny stav, keď na základe súdneho rozhodnutia vykoná príslušný kataster zápis ich vlastníckeho práva, ktoré odvodzovali od splnenia zákonných predpokladov vydržania vlastníctva podľa Občianskeho zákonníka.

16. Žalovaní 3/ až 5/ v konaní namietali, že Pozemok XXXX/X je dlhodobý vo vlastníctve rod. H. a jej právnych nástupcov, poukázali na celú ich vlastnícku líniu a na to, že pravdivosť a úplnosť zápisov vlastníckych práv k Pozemku XXXX/X nebola po celé obdobie opísanej chronológie jeho prechodu/prevodu až do podania žaloby spochybnená. Žalovaní 3/ až 5/ odmietli tvrdenia žalobcov o ich údajnom nadobudnutí vlastníckeho práva k Pozemku XXXX/X a uviedli, že žalobcovia nemajú a ani nikdy nemali (a nepreukázali) žiaden vlastnícky titul k Pozemku XXXX/X ani jeho časti. Spochybnili aj tvrdenia žalobcov o oprávnenosti ich držby pozemkov, vrátane Pozemku XXXX/X, od výstavby rodinného domu podľa Stavebného povolenia. K preukazovanej úhrade o zaplatení sumy 6.000 Kčs právnomu predchodcovi žalovaných 3/ až 5/ Q. H. namietali, že ak túto žalobcovia spájajú s úhradou kúpnej ceny za pozemky, uzatvorenie akejkoľvek kúpnej zmluvy (ktorú predpokladalo aj jedno z potvrdení) nepreukázali, poukázali na to, že suma 6.000 Kčs uhradená p. H. je v zjavnom nepomere k hodnote Pozemku 1923/1 (14.000 Kčs) a zo žiadnych dokumentov nevyplýva, že na žalobcov prešlo alebo bolo prevedené vlastnícke právo k Pozemku 1923/1, ktoré skutočnosť nepreukazuje ani poštová zložka zo dňa 04.06.1973 o úhrade v prospech ONV Bratislava – vidiek. K splneniu podmienok vydržania namietali žalovaní 3/ až 5/, že tieto na strane žalobcov nemohli byť kumulatívne splnené z dôvodu nedostatku dobromyseľnosti a oprávnenej držby, keď žalobcovia už pri výstavbe rodinného domu vedeli, že ho stavajú na cudzích pozemkoch (aj podľa súhlasu s dočasným prechodom cez Pozemok 1923/1). K platnému uzavretiu zmluvy o prevode poľnohospodárskeho Pozemku 1923/1 bolo potrebné doložiť súhlas ONV a bola potrebná registrácia zmluvy štátnym notárstvom (vlastníctvo prechádzalo registráciou zmluvy), k čomu v danom prípade nedošlo, preto vlastníctvo podľa vtedy platnej právnej úpravy Občianskeho zákonníka nemohlo byť na žalobcov prevedené. Žalobcovia nepreukázali žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mohli byť uvedení do omylu o tom, že oprávnené nadobudli vlastníctvo k Pozemku XXXX/X, nemohli byť oprávnenými držiteľmi nepretržite po celú stanovenú dobu (v r. 2008 žiadali Mesto Stupava o odkúpenie spoluvlastníckeho podielu žalovaného 2/ na Pozemku 1922 a vyzývali aj žalovaných 3/ až 5/ o odkúpenie časti Pozemku XXXX/X a upustenie od neoprávneného zásahu do vlastníckych práv k Pozemku XXXX/X).

17. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, vlastníkom je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

18. Podľa ust. § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

19. Podľa ust. § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

20. Podľa ust. § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

21. Podľa ust. § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení (ktoré je takto účinné od 01.01.1992), oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125). Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

22. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, veci, ktoré sú určené pre osobnú potrebu občanov, prevádzajú sa zo socialistického spoločenského vlastníctva do ich osobného vlastníctva alebo sa im prenechávajú do osobného užívania.

23. Podľa ust. § 127 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, v osobnom vlastníctve sú predovšetkým príjmy a úspory z práce a zo sociálneho zabezpečenia. V osobnom vlastníctve sú ďalej najmä veci domácej a osobnej potreby, rodinné domčeky a rekreačné chaty.

24. Podľa ust. § 133 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, osobné vlastníctvo k veci možno nadobudnúť kúpou, darom alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

25. Podľa ust. § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, k zmluve o prevode nehnuteľnosti je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Vlastníctvo prechádza registráciou zmluvy.

26. Podľa ust. § 198 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, právo osobného užívania pozemkov slúži na to, aby si občania na pozemkoch, ku ktorým sa právo zriadí, mohli vystavať rodinný domček, rekreačnú chatu alebo garáž alebo zriadiť záhradku; toto právo možno zriadiť aj k pozemkom, na ktorých sú už tieto stavby vystavané alebo záhradky zriadené. Právo osobného užívania nie je časovo obmedzené a prechádza na dediča. Právo osobného užívania sa zriaďuje za úhradu; bezplatne sa zriaďuje, len ak to ustanovuje osobitný predpis.

27. Podľa ust. § 199 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, právo osobného užívania môže sa zriadiť len k pozemkom, ktoré sú v socialistickej spoločnosti v rámci vlastníctva a ktoré sú podľa územných plánov alebo územných rozhodnutí určené na výstavbu rodinných domčiek, rekreačných chat alebo garáží alebo na zriaďovanie záhradiek. Pôda určená na iné účely, najmä poľnohospodárska pôda, nesmie sa na zriadenie práva osobného užívania použiť. Na rovnaký účel môže byť v osobnom užívaní občana len jeden pozemok.

28. Podľa ust. § 205 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, rozhodnutím o pridelení pozemku do osobného užívania vznikne občanovi právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom užívaní pozemku. Rozhodnutie vydáva okresný národný výbor. Na podklade pridelenia pozemku do osobného užívania uzavrie dohodu o zriadení práva osobného užívania s občanom národný výbor alebo organizácia, ktoré majú pozemok v správe, alebo organizácia, ktorá je vlastníkom pozemku. Dohoda musí mať písomnú formu; je k nej potrebná registrácia štátnym notárstvom. Právo osobného užívania pozemku vznikne registráciou dohody na štátnom notárstve.

29. Podľa ust. § 217 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, rodinný domček, rekreačná chata alebo garáž vystavané užívateľom na pozemku na ten účel určenom sú v jeho osobnom vlastníctve.

30. Podľa ust. § 218 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982, s prevodom vlastníctva k stavbe zriadenej na pozemku prechádza na nadobúdateľa stavby i právo osobného užívania pozemku. Nový vlastník stavby je povinný vypořadať sa s predchádzajúcim užívateľom pozemku; pritom treba prihliadnúť na výšku úhrady, ktorá bola za užívanie zaplatená, ako aj na náklady, ktoré pôvodný užívateľ účelne vynaložil na trvalé zlepšenie pozemku, prípadne na jeho osadenie. Dohoda o vypořadaní je súčasťou zmluvy o prevode stavby.

31. Podľa ust. § 132a ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.1983 do 30.06.1988, kto s vecou nakladá ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí, má - pokiaľ nie je ustanovené inak - obdobné práva na ochranu, aké má vlastník veci. To platí obdobne aj o tom, kto vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že má k veci právo. Ten, kto pri výkone práv podľa odsekov 1 a 2 účelne vynaložil na vec náklad, má právo na jeho náhradu v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia; náhrada bežných udržiavacích nákladov mu nepatrí.

32. Podľa ust. § 135a ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.1983 do 30.06.1988, vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnutelnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

33. Podľa ust. § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.1983 do 30.06.1988, ak ide o pozemok alebo jeho časť, ktorý má občan nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) desať rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania (§ 199 ods. 1), nadobúda vlastníctvo k pozemku alebo k jeho časti štát; občan nadobúda právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom

užívání pozemku v rozsahu uvedenom v § 200. Ak výmera pozemku je väčšia než najvyššia prípustná výmera podľa § 200 a ak podľa územného plánu alebo územného rozhodnutia možno prenechať do osobného užívania viac častí tohto pozemku, má občan právo vybrať si len jednu z týchto častí, ku ktorej sa potom ako k samostatnému pozemku dohodou zriadi právo osobného užívania.

34. Podľa ust. § 77 ods. 1 CSP, nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

35. Podľa ust. § 78 ods. 1 CSP, nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

36. Podľa ust. § 78 ods. 2 CSP, súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

37. Podľa ust. § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

38. Vo vzťahu k zamietnutia žaloby žalobcov v časti určenia vlastníckeho práva k (časti) Pozemku 1922 podľa Geometrického plánu bez jej meritórneho prejednávania, sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, že procesne na strane žalovaných, prihládajúc ex offa na to, či je daná vecná legitímácia strán sporu a s poukazom na ust. § 77 a 78 CSP, žaloba žalobcov o určenie vlastníckeho práva k Pozemku 1922 nesmerovala proti všetkým spoluvlastníkom nehnuteľnosti resp. ich právnym nástupcom. Súd prvej inštancie správne uviedol, že tieto osoby tvoria nútené procesné spoločenstvo, kde pre úspech žaloby musí táto smerovať proti všetkým vlastníkom, resp. spoluvlastníkom nehnuteľnosti (rozhodnutie NS SR, R 12/2012), ktorými v čase vyhlásenia rozsudku boli okrem žalovaných 1/ a 2/ aj dedičia po P. F. (zapísanej ako podielová spoluvlastníčka so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/4), ktorá zomrela pred podaním žaloby a nejednalo sa o neznámu vlastníčku, ktorú by vo vzťahu k súdu mohol zastupovať SPF. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovia nemali žiadne procesné návrhy vo vzťahu k ustáleniu okruhu žalovaných v tejto časti žalovaného návrhu (hoci tieto k dispozícii mali potom, ako bolo zrejmé, že P. F. zomrela pred podaním žaloby, čo bolo dôvodom pre zastavenie konania, teda že vlastníctvo po nej muselo prejsť na jej právnych nástupcov) vo vzťahu k Pozemku XXXX, preto bolo potrebné podľa ust. § 78 ods. 2 CSP žalobu v tejto časti zamietnuť, s čím sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Ohľadne určenia vlastníckeho práva žalobcov k (časti) Pozemku XXXX/X smerovala žaloba proti všetkým evidovaným podielovým spoluvlastníkom, preto pasívna vecná legitímácia označených žalovaných 3/ až 5/ v tejto časti žalovaného nároku bola daná a súd prvej inštancie postupoval správne, ak žalobu v tejto časti meritórne prejednal, kde po vykonanom dokazovaní dospel k správnejmu záveru, že žaloba žalobcov aj v tejto časti nároku nie je dôvodná, preto ju zamietol.

39. Odvolacia argumentácia žalobcov a aj obrana žalovaných v odvolacom konaní bola v zásade totožná s tou, aká bola nimi prezentovaná v konaní pred súdom prvej inštancie.

40. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia v konaní nepreukázali žiaden, hoc aj domnelý právny titul (naviac sami potvrdili, že jeho existenciu (ani v odvolaní) netvrdili a že so žalovanými 3/ až 5/, resp. s ich právnymi nástupcami, neboli nikdy v právnom vzťahu), na základe ktorého by sa dobromyseľne domnievali, že sú vlastníkami Pozemku XXXX/X a že žalobcovia so zreteľom na všetky okolnosti neboli dobromyseľní o tom, že im vlastnícke právo k Pozemku XXXX/X patrí, čím neboli naplnené predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalobcovia sa nemôžu oprávnené (ani na základe ospravedlniteľného omylu) domnievať, že sú vlastníkami Pozemku XXXX/X, tento ani len domnelý právny titul neoznačili a neuniesli ani dôkazné bremeno, keď vo vzťahu k Pozemku XXXX/X nebola žalobcami nikdy uzatvorená žiadna (ani ústna) zmluva, ktorá by zakladala ich vlastnícke alebo obdobné právo. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie

vyplývalo, že už v čase podania Žiadosti o stavebné povolenie a vydania Stavebného povolenia (r. 1973) bolo žalobcom zrejme, že nie sú vlastníkami Pozemku 1923/1 (ani Pozemku XXXX), naviac pre prípad platného prevodu pozemkov bola v rozhodnom čase potrebná registrácia zmluvy o prevode (poľnohospodárskeho pozemku) štátnym notárstvom, ktorá mala v prípade prevodu vlastníckeho práva konštitutívny charakter (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase od 01.07.1969 do 31.12.1982), ktorá nebola v prospech žalobcov nikdy registrovaná. Ani prípadné zaplatenie akejkoľvek časti kúpnej ceny p. Q. H. (kde potvrdenia, posudzujúc ich podľa obsahu, ani nepreukazujú, že išlo o zaplatenie kúpnej ceny za Pozemok XXXX/X a suma zaplatená ONV Bratislava - vidiek/MNV Stupava (Čsl. štát), ktorý nebol vlastníkom, nemôže byť úhradou kúpnej ceny, pričom uhradená suma je v nepomere s hodnotou Pozemku XXXX/X). V konaní nebolo sporné, že Pozemok XXXX/X nebol vyvlastnený (predložené rozhodnutia o vyvlastnení sa týkajú iných pozemkov). Žalobcovia v konaní nepreukázali, ako preukazovali titul k pozemkom pri podaní Žiadosti o stavebné povolenie - osobné vlastníctvo k Pozemku XXXX/X na základe jeho odkúpenia, vyvlastnenia alebo právo osobného užívania (§ 133, § 134, § 198, § 199 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.07.1969 do 31.12.1982). Podľa odvolacieho súdu správne namietali žalovaní 3/ až 5/, že Čsl. štát mohol administratívne prideliť občanovi ako stavebný pozemok aj stavebný pozemok, ktorý nebol v socialistickom spoločenskom vlastníctve a keďže na ňom nebolo možné zriadiť právo osobného užívania, stavebník odkázal na uzavretie kúpnej zmluvy s vlastníkom a ak k jej uzatvoreniu nedošlo, Čsl. štát mohol na návrh stavebníka za finančnú náhradu pozemok vyvlastniť, k čomu ale v prípade vlastníctva žalobcov k Pozemku XXXX/X nedošlo a že skutočnosť, že stavba je povolená (Stavebné povolenie) neznamená automaticky, že je oprávnenou stavbou, preto neobstojí argumentácia žalobcov s poukazom na vydané Stavebné povolenie v prípade, ak sami nepreukazujú, ako preukazovali titul a že prílohou k Žiadosti o stavebné povolenie musel byť aj doklad o vlastníctve, resp. o práve osobného užívania; tento titul (doklad) v konaní neoznačili a nepreukázali. Skutočnosť, že išlo o neoprávnenú stavbu vyplýva aj zo žalobcami predloženého Rozsudku p. E., z ktorého vyplývalo, že p. E. (v skutkovo a právne obdobnej situácii, keďže ide o vlastníka rodinného domu, ktorý tvorí s rodinným domom žalobcov dvojdom) podal na súd návrh na zriadenie vecného bremena k pozemku, na ktorom stála jeho stavba, pretože si bol vedomý, že tento pozemok užíval bez právneho dôvodu; v Rozsudku p. E. uvádzané skutočnosti a z nich vyplývajúci záver, že nie sú vlastníkami Pozemku XXXX/X museli byť známe aj žalobcom.

41. Dobromyseľnosť je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec alebo ňou disponuje. Ide teda o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno vyvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí. Takýmito okolnosťami sú spravidla okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia a svedčiace o poctivosti nadobúdateľa. S poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 283/2009 (R 73/2015) o dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti ustanovenia zákona je právny omyl, neospravedlniteľný.

42. S ohľadom na vyššie uvedené okolnosti prejednávanej veci, dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že žalobcovia nemali titul, na základe ktorého by nadobudli Pozemok XXXX/X a nemohli byť dobromyseľní o tom, že im tento Pozemok XXXX/X (jeho časť) patrí, teda v konaní chýbalo zo strany žalobcov preukázanie základných podmienok pre vydržanie, a to oprávnenosť držby a dobromyseľnosť, čo bolo dôvodom pre zamietnutie žaloby v tejto časti určenia vlastníckeho práva žalobcov k (časti) Pozemku XXXX/X.

43. Pokiaľ žalobcovia v rámci odvolacích námietok namietali nevykonanie všetkých nimi navrhovaných dôkazov, odvolací súd poukazuje na to, že odvolateľmi namietaná neúplnosť zistenia skutkového stavu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal navrhnuté dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Zo skutočností uvádzaných vyššie je nepochybné, že vykonanie dokazovania neexistujúcim spisom k Stavebnému povoleniu, územným plánom, ktorý nie je spôsobilý preukázať nadobudnutie vlastníctva (je len územným určením pozemku na umiestnenie stavby rodinného domu) a vylúčením strany - žalovaného 2/ ohľadne skutočností preukázaných v konaní

inak (§ 195 ods. 1 CSP), navyiac o skutočnostiach z dávnej minulosti, bolo nadbytočné a nebolo potrebné, v prvom prípade neexistujúcim spisom k Stavebnému povoleniu dokonca nemožné.

44. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie NS SR z 31.01.2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017).

45. Ak odvolací súd nad rámec prvoinštančného rozhodnutia niečo podporne doplní pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, neznamená to, že založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia (uznesenie NS SR z 28.10.2020, sp. zn. 1Cdo/228/2019). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

46. Súd nemusí vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhne strana sporu. O tom, ktoré dôkazy vykoná, rozhoduje súd. Musí však dbať o to, aby z dokazovania nevytlúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodujúcu skutkovú okolnosť významnú pre rozhodnutie. Ak sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). Náležité odôvodnenie, prečo sa súd prvej inštancie rozhodol nevykonať dokazovanie navrhnuté v tomto prípade, s ohľadom na vyššie uvedené, nemalo ani so zreteľom na princíp rovnosti zbraní, v danom prípade kľúčový význam.

47. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti prijal NS SR stanovisko R 2/2016 (aplikovateľné aj po nadobudnutí účinnosť CSP), podľa ktorého: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. ÚS SR opakovane konštatoval, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam“ (pozri napríklad IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 183/2016, III. ÚS 175/2017). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, možno podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva posúdiť len so zreteľom na (individuálne) okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci S. U. proti Španielsku z 09.12.1994, séria A, č. 288). Podľa názoru odvolacieho súdu v prípade odôvodnenia napadnutého rozsudku nejde o prípad relevantný z hľadiska právnej vety zjednocujúceho stanoviska NS SR R 2/2016, a to s poukazom na to, že na v konaní podstatné otázky dáva napadnuté rozhodnutie odpovede a vysvetlenia.

48. Na základe všetkého zhora uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

49. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Vzhľadom k výsledku odvolacieho konania bolo zrejmé, že úspešnými v odvolacom konaní boli žalovaní, preto žalovaným 1/, 3/ až 5/ priznal voči žalobcom nárok na náhradu

odvolacieho konania s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. U žalovaného 2/ z obsahu spisu vznik trov odvolacieho konania na jeho strane nevyplýval, odvolací súd tak v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, prihliadol na procesnú ekonomiu a rozhodol tak, že žalovanému 2/ nárok na náhrada trov odvolacieho konania voči žalobcom nepriznal.

50. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).